

รายงานการวิจัย

เรื่อง

**ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการต้นทุนการผลิตของผู้ประกอบการ
โรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม
หมวดอุตสาหกรรมพลาสติก ในจังหวัดปทุมธานี
สำหรับช่วงวิกฤตเศรษฐกิจ**

**Factors Affecting Production Cost Management of Entrepreneurs in small and
medium-sized factories in the Category of Plastic Industry in Pathumthani province
for Crisis Economic**

ปิยาภรณ์ อาสาทรงธรรม

ทุนอุดหนุนการวิจัยมหาวิทยาลัยกรุงเทพ

พ.ศ. 2551

250344

รายงานการวิจัย

เรื่อง

ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการต้นทุนการผลิตของผู้ประกอบการ
โรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม
หมวดอุตสาหกรรมพลาสติก ในจังหวัดปทุมธานี
สำหรับช่วงวิกฤตเศรษฐกิจ

Factors Affecting Production Cost Management of Entrepreneurs in small and
medium-sized factories in the Category of Plastic Industry in Pathumthani province
for Crisis Economic

ปิยาภรณ์ อาสาทรงธรรม

ทุนอุดหนุนการวิจัยมหาวิทยาลัยกรุงเทพ

พ.ศ. 2551

ชื่อโครงการ	ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการต้นทุนการผลิตของผู้ประกอบการโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม หมวดอุตสาหกรรมพลาสติก ในจังหวัดปทุมธานี สำหรับช่วงวิกฤตเศรษฐกิจ Factors Affecting Production Cost Management of Entrepreneurs in small and medium-sized factories in the Category of Plastic Industry in Pathumthani province for Crisis Economic
ชื่อผู้วิจัย	นางปิยาภรณ์ อาสาทรงธรรม
ระยะเวลาที่ทำวิจัย	พฤศจิกายน 2551 – กุมภาพันธ์ 2554
ผู้สนับสนุนการวิจัย	มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

บทคัดย่อ

250343

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) ศึกษาและเปรียบเทียบการจัดการต้นทุนการผลิตของผู้ประกอบการโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมหมวดอุตสาหกรรมพลาสติกที่ใช้ในช่วงวิกฤตทางเศรษฐกิจตามขนาดของธุรกิจและระยะเวลาการดำเนินงาน 2) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการต้นทุนการผลิตของผู้ประกอบการโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม หมวดอุตสาหกรรมพลาสติก ในจังหวัดปทุมธานี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ จากกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ประกอบการหรือผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมหมวดอุตสาหกรรมพลาสติก ในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 136 แห่ง โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนประชากร แบบสอบถามเป็นคำถามที่เกี่ยวกับการจัดการต้นทุนการผลิตและปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการต้นทุนการผลิต โดยเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ส่วนการสัมภาษณ์ใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างโดยคัดเลือกจากการสุ่มผู้ตอบแบบสอบถามที่แยกเป็นกลุ่มตามระยะเวลาการดำเนินงาน 1-5 ปี 6-10 ปี และ 10 ปีขึ้นไป จำนวนกลุ่มละ 5 คน รวมเป็นจำนวน 15 คน ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ส่วนข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นำมาสนับสนุนการสรุปอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า

1. การจัดการต้นทุนการผลิตของผู้ประกอบการในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
หมวดอุตสาหกรรมพลาสติก จังหวัดปทุมธานี ซึ่งประกอบด้วย ด้านวัตถุดิบ ด้านค่าแรง และ
ด้านค่าใช้จ่ายในการผลิต โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง
2. ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการต้นทุนการผลิตของผู้ประกอบการในธุรกิจขนาดกลางและ
ขนาดย่อม หมวดอุตสาหกรรมพลาสติก จังหวัดปทุมธานี ซึ่งประกอบด้วย ด้านองค์กร ด้าน
ผู้ประกอบการหรือผู้บริหารและบุคลากร และด้านการวางระบบต้นทุนการผลิต โดยรวมอยู่ใน
ระดับสูง
3. การจัดการต้นทุนการผลิตของผู้ประกอบการในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
หมวดอุตสาหกรรมพลาสติก จังหวัดปทุมธานี ที่ใช้ในช่วงวิกฤตทางเศรษฐกิจ เมื่อจำแนกตาม
ขนาดของธุรกิจโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อจำแนกตามระยะเวลาการดำเนินงาน
ของธุรกิจ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
4. ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการต้นทุนการผลิตมีความสัมพันธ์กับการจัดการต้นทุนการ
ผลิตของผู้ประกอบการโดยรวมในระดับค่อนข้างสูง
5. ปัจจัยด้านองค์กร ด้านผู้ประกอบการหรือผู้บริหารและบุคลากร และด้านการวาง
ระบบต้นทุนการผลิต สามารถร่วมกันทำนายการจัดการต้นทุนการผลิตได้อย่างมีนัยสำคัญ
6. ผลการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการหรือผู้บริหารสถานประกอบการ พบว่า
ผู้ประกอบการหรือผู้บริหารส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการจัดการต้นทุนการผลิตด้านค่าแรงมาก
ที่สุด โดยเน้นปัจจัยเกื้อหนุนภายในด้านการวางระบบต้นทุนการผลิต

The objectives of this study were as follows 1) to study and compare cost management of entrepreneurs in small and medium plastic factories during economic crisis based on their business size and business operation duration 2.) to examine factors affecting cost management of entrepreneurs in small and medium plastic factories in Pathumthani province.

The research instrument consisted of a questionnaire survey and a structured interview. The stratified sampling was employed to obtain the subjects of the study. The subjects were the entrepreneurs and the executives from 136 small and medium plastic factories. The questionnaire used 5-scale rating asking about cost management and factors affecting cost management. All of the subjects were categorized into groups based on their working experience: 1-5 years of working experience, 6-10 years of working experience and 10 years or more of working experience. Then, 5 participants of each group were randomly selected to join the interview. Data obtained from the questionnaire survey was analyzed using mean, standard deviation, t-test, One-way Anova, correlation analysis and multiple regressions. Data from the interview was later used to support the discussion of the findings.

The finding revealed as follows:

- 1) cost management of entrepreneurs in small and medium plastic factories in Pathumthani province consisting raw material costs, labor costs and manufacturing overhead costs were at medium level.
- 2) factors affecting cost management of entrepreneurs in small and medium plastic factories in Pathumthani province consisting of organizational factors, factors relating to the entrepreneur, executives and staff and factors relating to costing for production costs were at high level.
- 3) there was no significant difference in cost management of entrepreneurs in small and medium plastic factories in Pathumthani Province during economic crisis based on overall business size, and income. However, a significant difference was found in the cost management based on their business operation duration and their income.
- 4) factors affecting cost management correlated with the cost management at high level.

- 5) organizational factors, factors relating to the entrepreneur, executives and staff
- 6) and factors relating costing for production costs can be used to predict of the production cost management.
- 7) the results of the interview revealed that most entrepreneurs and the executives gave the most importance to cost management regarding wages by emphasizing internal supporting factors in costing for production costs.

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการต้นทุนการผลิตของผู้ประกอบการโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม หมวดอุตสาหกรรมพลาสติก ในจังหวัดปทุมธานี สำหรับช่วงวิกฤตเศรษฐกิจ” ได้รับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยกรุงเทพ ซึ่งผู้วิจัยขอขอบพระคุณทางมหาวิทยาลัยที่เปิดโอกาสให้ได้แสดงความสามารถในงานวิจัยนี้

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิญญา อิงอาจ อดีตหัวหน้าภาควิชาสถิติ ในฐานะที่ปรึกษาโครงการวิจัยนี้ ที่ได้เสียสละเวลาให้คำแนะนำและความช่วยเหลือทุกๆ ด้านเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกษมสันต์ พิพัฒน์ศิริศักดิ์ อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย อาจารย์สุรพล ถวัลยวิษขจิต ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต อาจารย์พิเศษคณะบริหารธุรกิจและ บัณฑิตวิทยาลัย อาจารย์ยศสรล เสถียรธรรมกุล ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต อาจารย์พิเศษคณะบัญชี และคณะบริหารธุรกิจ ที่ได้สละเวลาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการให้คำแนะนำเรื่องโครงร่างงานวิจัย เครื่องมือในงานวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ดร.สุธา เจียรนัยกุลวานิช คณบดีคณะบัญชี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปราณี สวัสดิ์สรพร หัวหน้าศูนย์บริการวิชาการ และรองศาสตราจารย์เสาวภา วิชาดี อาจารย์ประจำสถาบันภาษา ตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขงานวิจัยครั้งนี้ให้มีความสมบูรณ์ และขอขอบพระคุณผู้ประกอบการหรือผู้บริหารทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่งในการตอบแบบสอบถามและตอบข้อสัมภาษณ์ เพื่องานวิจัยครั้งนี้มา ณ โอกาสนี้

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดามารดาและครูบาอาจารย์ที่ได้อบรมสั่งสอนให้ความรู้แก่ผู้วิจัย ขอขอบคุณทุกคนในครอบครัว ที่เป็นแรงบันดาลใจอย่างดียิ่งก่อให้เกิดความมานะพยายามในการทำวิจัยครั้งนี้จนสำเร็จ และขอขอบคุณเพื่อนร่วมงานตลอดจนกัลยาณมิตรที่เป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ค
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ญ

บทที่ 1 บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดของงานวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
สมมติฐานการวิจัย.....	8

บทที่ 2 ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับต้นทุน.....	9
ความหมายของต้นทุน.....	9
การจำแนกต้นทุน.....	10
แนวคิดการจัดการต้นทุนการผลิต.....	11
การบริหารต้นทุนการผลิต.....	11
ระบบการจัดการต้นทุน.....	13
การวิเคราะห์ต้นทุนและการจัดทำงบประมาณ.....	16
การลดต้นทุนการผลิต.....	18
ประเภทของการลดต้นทุน.....	20
การจัดการต้นทุนของโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม.....	26
ความหมายของโรงงานอุตสาหกรรมพลาสติก.....	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	29

งานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการต้นทุน.....	29
งานวิจัยเกี่ยวกับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม.....	32
งานวิจัยเกี่ยวกับอุตสาหกรรมพลาสติก.....	36

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	39
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการสร้างเครื่องมือ.....	40
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	44
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการหรือผู้ตอบแบบสอบถาม.....	48
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการ.....	49
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการต้นทุนการผลิต.....	52
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการต้นทุนการผลิต.....	55
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบการจัดการต้นทุนการผลิตของ ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หมวดพลาสติกที่ใช้ในช่วง วิกฤตทางเศรษฐกิจตามขนาดของธุรกิจ.....	59
ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการต้นทุน การผลิตและการจัดการต้นทุนการผลิต.....	62
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ประกอบการหรือผู้บริหาร สถานประกอบการ.....	64

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย.....	72
อภิปรายผลการวิจัย.....	74
ข้อเสนอแนะ.....	83
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	83
บรรณานุกรม.....	85

ภาคผนวก ก แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย.....	93
ภาคผนวก ข แบบสอบถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก.....	98
ภาคผนวก ค ผลการประเมินคุณภาพของแบบสอบถาม.....	100
ภาคผนวก ง ผู้ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	106
ภาคผนวก จ ข้อมูลอื่นๆ.....	108
ประวัติผู้วิจัย.....	111

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามหมู่ย่อยของหมวดอุตสาหกรรมพลาสติกในจังหวัดปทุมธานี.....	40
2	แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวิธีการจัดการต้นทุนการผลิตของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หมวดอุตสาหกรรมพลาสติก ในจังหวัดปทุมธานี โดยรวมและรายด้าน.....	43
3	แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการต้นทุนการผลิตของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หมวดอุตสาหกรรมพลาสติก ในจังหวัดปทุมธานี โดยรวมและรายด้าน.....	43
4	จำนวนและร้อยละของผู้ประกอบการหรือผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล.....	48
5	จำนวนและร้อยละของสถานประกอบการ จำแนกตามข้อมูลพื้นฐาน.....	50
6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการจัดการต้นทุนการผลิต จำแนกเป็นรายด้าน.....	51
7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการจัดการต้นทุนการผลิต ด้านวัตถุดิบจำแนกเป็นรายข้อ.....	52
8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการจัดการต้นทุนการผลิต ด้านค่าแรงจำแนกเป็นรายข้อ.....	53
9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการจัดการต้นทุนการผลิต ด้านค่าใช้จ่ายในการผลิตจำแนกเป็นรายข้อ.....	54
10	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการต้นทุนการผลิต จำแนกเป็นรายด้าน.....	55
11	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการต้นทุนการผลิตด้านองค์กรจำแนกเป็นรายข้อ.....	56
12	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการต้นทุนการผลิตด้านผู้ประกอบการหรือผู้บริหารและบุคลากร จำแนกเป็นรายข้อ.....	57

ตาราง		ญ หน้า
13	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการ ต้นทุนการผลิตด้านการวางแผนระบบต้นทุนการผลิต จำแนกเป็นรายข้อ...	58
14	การเปรียบเทียบการจัดการต้นทุนการผลิตโดยรวมและรายด้าน จำแนกตามขนาดของธุรกิจ.....	59
15	การเปรียบเทียบการจัดการต้นทุนการผลิตโดยรวมและรายด้าน จำแนกตามระยะเวลาการดำเนินงาน.....	60
16	เปรียบเทียบรายคู่และรายด้าน ของการจัดการต้นทุนการผลิตที่ ระยะเวลาการดำเนินงานแตกต่างกัน.....	61
17	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการต้นทุนการผลิต และการจัดการต้นทุนการผลิต.....	63
18	ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในการทำนายการจัดการต้นทุน.....	63
19	เกณฑ์กำหนดวิสาหกิจขนาดย่อม.....	109
20	เกณฑ์กำหนดวิสาหกิจขนาดกลาง.....	110

สารบัญภาพ

ภาพ		หน้า
1	กรอบแนวความคิดของงานวิจัย.....	5
2	กระบวนการจัดการผลิตหรือปฏิบัติการ.....	12
3	ระบบการจัดการต้นทุนขั้นที่ 4 ระบบการจัดการต้นทุนเชิงบูรณาการ...	15
4	ภาพความสัมพันธ์ของคนและความสำเร็จในการลดต้นทุน.....	24
5	ภาพประกอบการบรรลุข้อได้เปรียบด้านต้นทุนต่ำ.....	24
6	ภาพโครงสร้างอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์พลาสติก.....	29